

Veckomöte nr 9 den 9 november 2021

Sameföreningen i Göteborg

Johannes Marainen

Presidenten hälsade föredragshållaren Johannes Marainen, 36 medlemmar, två gäster från Lerum Aspen RK och Eva Nisshagen Rosén välkomna till dagens möte.

Innan hade Magnus Bolle tagit en bild av samtliga närvarande på uppdrag av distriktsguvernören med anledning av att klubben kommit trea i distriktet när det gäller insamlade medel till Polio+.

Matti Tiks vädjade om sponsring för Segling på lika villkor, som pågått under många år. Där får handikappade barn tillfälle att segla tillsammans med unga medlemmar i Lerums Segelsällskap.

Johannes Marainen

Så var det dags för författaren, läraren och föreläsaren Johannes Marainen att berätta om sitt liv som same. Redan 1953 flyttade han från samebyn efter att ha gått i nomadskola, där man straffades om man pratade samiska.

— Om man sa ett ord på samiska fick man gå ut och hämta ris som lärarinnan sen slog en på fingrarna med. Man skulle försvenskas, vilket fick till följd att jag inte kunde samiska senare i livet utan fick studera det.

Johannes fick inte heller använda sitt samiska namn, Las-Biet-Heaihka-Johánas, vilket gjorde att han i skolan inte reagerade först när han kallades Johannes. Men han hade läshuvud och fick som förste i släkten börja på realskolan i Kiruna. Där fick han ingen bostad utan fick ta in på "Lapphärberget" där han bodde en termin innan han fick annan bostad..

— Det var hårt, man blev kallad lappdjävel på stan och jag ville sluta skolan, men blev övertalad av min lärare att ingå ett kontrakt. Jag skulle gå fram till jul och sedan få ett års permission om jag lovade ringa honom efter det. Jag blev renskötare i ett år, men det var verkligen hårt, så jag ville komma tillbaks till skolan. Det var lättare att bli lappdjävel än renskötare, förklarade Johannes.

Han studerade sedan vidare och blev lärare. På 70-talet fick han en förfrågan om att berätta om samer på Kungälv's folkhögskola. Då insåg han att han inget kunde om ämnet och började lära sig. Han tog tjänstledigt från sitt lärarjobb och började läsa svenska och samiska på universitet, blev lärare i samiska och började söka sina rötter. Han har givit ut en rad böcker om tvångsförflyttningen av samer och följderna av det. Han blev även rektor på Munkeröds Utbildningscentrum i Stenungsund

— 60 % av folk med samiskt ursprung känner inte till att de är samer. De lider av "Vi är inga lappar"-syndromet. Den första generationen skämdes och det talades aldrig om det samiska i familjerna. Men i dag har detta ändrats. Nu är man stolt över att vara same, avslutade Johannes Marainen och visade upp sin vackra samedräkt.

80-åringen fortsätter sin upplysningsverksamhet om samerna, deras språk och kultur och han fick tack och varma applåder från oss.

Ulla Alvermalm

Las-Biet-Heaihka-Johánas